

Zpravodaj

94. JIRÁSKŮV HRONOV

#PROSTEHRONOV

Leona Houdková a Tereza Mátlová: Snažíme se být s dětmi na stejné vlně

Leona Houdková a Tereza Mátlová vedou seminář MT (Malí tvůrci) a možná někoho napadne, že se jedná o specifickou obdobu babysittingu. Na podobné myšlenky by však měl onen někdo velmi rychle zapomenout. Jedná se o seminář nabitý tvorbou, do které se zapojují všichni frekventanti této skupiny. Více se dozvíte v následujícím rozhovoru s oběma lektorkami.

Co vás vlastně přivedlo k tomu, že jste se rozhodly vést dětský seminář na Jiráskově Hronovu 2024?

Leona Houdková: Minulý rok jsem vedla dětský seminář s Oksanou Kaplanovou. Letos si Oksana chtěla dát pauzu, a tak se mě Tereza Ondrová zeptala, jestli bych to nechtěla dělat já. A já oslovila svoji kolegyni ze školy Terezu Mátlovou.

Stanovily jste si v semináři nějaký cíl?

Leona Houdková: Stanovily jsme si obecný cíl v tom směru, že bychom s dětmi prošly cestu vyprávění příběhů. Projít si cestu příběhu a vysvětlit našim malým seminaristům, co všechno je pro

příběh důležité, co je zapotřebí – a všechno si to prožít na vlastní kůži.

Tereza Mátlová: Pro nás bylo důležité nejprve vidět děti a potkat se s celou skupinou. A na základech toho, co zjistíme, dotvořit celý program semináře. Cíl obecně máme stanovený jako informaci o tom, jak vzniká příběh. Zvažovaly jsme, že budeme pracovat na konkrétním příběhu, a pak jsme se potkaly s dětmi a zjistily, že musíme jít jinou cestou. Že je musíme nechat dělat jejich autorské věci a připravené pohádky nechat v šuplíku.

Leona Houdková: Je pravda, že teď vycházíme především z nápadů dětí.

A jaké aktivity tedy během seminářů vykonáváte?

Tereza Mátlová: Každý den začínáme tím, že se probíráme a získáváme společnou energii. Zahrajeme si tedy nějakou pohybovou hru, při které běháme a budíme se. Snažíme se být s dětmi na stejné vlně.

Leona Houdková: První dny jsme se po zmíněném probuzení věnovali tématu vyprávěčství. Vytvářeli jsme si vlastního vypravěče, vlastní postavy, všechny věci, které jsou pro příběh nutné. Na základě toho jsme potom začali budovat každý svůj vlastní příběh.

Tereza Mátlová: Používali jsme k tomu mimo jiné i živé obrazy a dneska jsme použili i stroj.

Stroj? O co jde?

Tereza Mátlová: Každý si vymyslí, kterou bude zastupovat součástku. Když jsme dnes vytvářeli stroj na příběhy, byla jednou ze součástek „postavovač“. Díl, který vytváří postavy. Seminarista přijde a vymyslí si nějaký pohyb, kterým ty postavy vyrábí.

Jak staré děti máte?

Leona Houdková: Od pěti do osmi let. Teď jich máme dvanáct, ale jeden den jsme jich měly i šestnáct.

Tereza Mátlová: Někdy řešíme tu skutečnost, že menší děti mají jiné potřeby než ty větší. Občas tomu musíme přizpůsobit naši práci. Hodně pomáhá, že jsou v naší skupině i sourozenci, kteří si pomáhají navzájem.

Leona Houdková: Na skupině je fakt dobré, že si pomáhají všichni jeden druhému. Hodně se navzájem podporují.

Budete s dětmi vytvářet nějaký divadelní tvar?

Leona Houdková: To máme zatím otevřené. Chtěly bychom ale dojít k tomu, že příběhy, které si děti vymyslely, dáme do určité společné mozaiky. Asi bychom to předvedli rodičům dětí. Byla by to jakási předváděčka v menším.

Obě studujete dramatickou výchovu. Co vás vlastně přitahuje na práci s dětmi?

Leona Houdková: Baví mě jejich energie. A celková představitost, fantazie a jednoduchost, s jakou pokračování na str. 2

6

čtvrtek
8. 8. 2024

K olympiádám a tak

Zatímco v Hronově propukl Olymp českého amatérského divadla, v Paříži probíhá olympiáda. Samotný Olymp tedy zřejmě Olympem být nemusí a pohoří si může vzít celohorní dovolenou. Těžko si v té souvislosti nevzpomenout na Monty Pythonův létající cirkus, který má o olympiádě, soutěžení a rekordech řadu okouzlujících skečů. V jednom z nich se jistý Ron rozcvičuje, aby přeskočil Lamanšský průliv. Pohoří. Nelze se tomu divit, neboť se chystá skočit 26 mil, ale zřejmě nezhodil modlitební knížky a růženc, takže výsledný výkon se mnohem víc blíží jeho dosavadnímu neoficiálnímu rekordu 12 stop.

Pro úspěch ve sportu potřebujete přímo baletčí množství talentu, tréninku, píle, spoustu vůle a zaměření na výsledek. Divadlo je na tom dle mého názoru velmi podobně. Velkou otázkou ale je, co má být ten výsledek, ke kterému se snažení tvůrců upíná. Ve sportu je v zásadě jedno, jak a s jakým motivem hokej hrajete, musíte dát o gól víc než soupeř. Není v tom moc prostoru myslet na publikum nebo na radost z procesu. Musíte hodit oštěpem o pár čísel dál než ostatní, jinak nepostoupíte ze skupiny, zlato nebude a Češi své vlastenectví budou muset projevit nenávisť k Evropě a poslechem Tomáše Hnídky.

Ambice, či též ctižádost, z podstaty slova žádá. Nežádá však pokorně o vyslyšení, ale rovnou o příznání čestného postavení. Je to jistá zdrsněná latinského ambire, tedy obcházení (s žádostí). V zásadě hnání ambicí oblézáte lidi, jejichž hlas chcete získat kvůli navýšení svého statusu. Často též obcházíte jejich skutečnou vůli manipulativními prostředky, které mohou být až estébácky podlézavé či vyvolávající vinu.

Myslím si, že divadlo vždycky diváka trochu manipuluje a snaží se obelstít některé jeho obranné mechanismy, aby ho přivedlo ke katarzi nebo aby ho dokázalo překvapit nečekanými souvislostmi dřív, než se zabední. To je legitimní. Někdy však přitáhne kanóny efektních jevištních prostředků a zahájí frontální útok na vjemy a city. Diktátoři vždycky milovali spektakulární přehlídky vlivu a moci. Účel je jediný. Abyste si ohromeně řekli: „Ty jo, dobře to dělá, respekt.“ Bez ohledu na to, co, proč a k čemu přesně. S tím ale v Hronově bacha.

Představte si, že jste těžkej frajer, máte fakt hustý značkový tepláky, ale na instáči vedle vás chybí špicový blondhaar duckface. Tak si o letním podvečeru půjčíte tatínkova nového naleštěného superba a vedle jednoho takového duckfacu přibrzdíte v ulicích Hronova. Stáhnete tónované sklo, vyložíte loket a pošlete ven svůdný výraz typu „celej svět mi nestojí za jedinej pohled, ale kvůli tobě udělám výjimku“. Dívka otočí k zrak otevřenému okýnk, věnuje vám sedmnáct setin vteřiny a otráveně pokračuje. O autech neví vůbec nic. Ale výbavu ambition pozná intuitivně a se stoprocentní jistotou.

Jan Duchek

pokračování ze str. 1

řeší vzniklé situace. Nevím, jestli je to úplně pochopitelné, ale s dětmi si připadám jako stoprocentně já. Ráda s nimi blbnu.

Tereza Mátlová: Já to mám podobné. S mladšími dětmi je to pro mě i pro ně vlastně hra, ve které jsme úplně všichni. Oni i já si to užíváme. Ví, že mohu udělat jakoukoliv blbost.

Leona Houdková: Já jsem například vyrobila kdysi úplně nejošklivější loutku na světě. Z legrace jsem ji vzala s sebou, abych ji ukázala Terce. Děti ji dneska objevily a celou dobu si hrály na to, že je to čarodějnice. Z ničeho nic vznikla báječná hra, která bavila všechny.

Tereza Mátlová: Z toho je vidět, že děti jsou spoluvůrci procesu, kterému my jen dáváme určité mantinely.

Mám z toho pocit, že se vracíte do dětství a že vás to baví...

Leona Houdková: Doufám, že tím zůstáváme déle dětmi.

Tereza Mátlová: Moc si užíváme, že můžeme být dětmi s dětmi a můžeme si pořád hrát. Připadá mi, že se spolu s dětmi bavíme. Jsou to spíš kamarádi než seminaristé.

Jak děti při hře reagují? Zapojují se ochotně?

Leona Houdková: Při většině aktivit se rychle zapojí všichni. A pak jsou určité činnosti, které některé děti nebaví, ale když se rozkoukají, přidají se k ostatním.

Tereza Mátlová: Děti většinou chtějí u všeho být a něco dělat. Když začneme nějakou hru, děti si toho všimnou a všichni se často chtějí přidat. Ale vždycky mají prostor pro to, aby hru odmítly a neúčastnily se jí.

Stává se to?

Leona Houdková: Občas ano. Třeba když hrajeme nějakou pohybovou aktivitu, tak se mladší holky většinou podívají, co a jak, a pak se teprve přidají. Potřebují nějaký čas na to, aby hru pochopily.

Tereza Mátlová: Občas má někdo strach z neznámého. Ale často je to i naopak. Když tvoříme živé obrazy, hned se všichni hrnou dopředu, aby se mohli k obrazu přidat.

Jaké techniky nebo hry považujete při práci s dětmi za neúčinnější?

Tereza Mátlová: Děti se přirozeně neustále pohybují. Baví mě je čas od času zastavit. To děláme prostřednictvím již zmíněných živých obrazů.

Leona Houdková: Nevím, jestli se to dá považovat za metodu, ale velice užitečná mi přijde hra v roli. Děti to vždycky úplně vtáhne do hry.

Tereza Mátlová: Je dobré být v té hře s dětmi. Být zároveň pozorovatel i hráč. Mít obě role.

Leona Houdková: Je velká výhoda, že jsme dvě. Jedna může pozorovat hru zvenčí a druhá může hrát uvnitř.

Co byste chtěly, aby si děti ze své účasti na semináři odnesly?

Leona Houdková: Budu ráda, když si zapamatují aktivity a hry, které jsme dělali, a budou je přenášet do dalších kolektivů. Stejně jako možnost tvoření příběhů.

Tereza Mátlová: Aby byly schopné vytvořit zábavný příběh nejen pro sebe, ale také pro ostatní lidi.

A toho jsou schopné i ty vaše nejmenší děti?

Leona Houdková: Ty osmileté to zvládnou a ty menší si odnesou jednodušší hry. Ale i ti pětiletí už tvoří.

Tereza Mátlová: Je důležité, aby si odnesly schopnost spolupracovat s ostatními ve skupině. Aby si zažily, že jsou schopné se navzájem domluvit a vytvořit něco společnými silami.

Chápu tedy dobře, že dramatická výchova je důležitá pro osobní rozvoj dětí?

Tereza Mátlová: Myslím, že je to dobře vidět i na naší skupině v rámci divadelního festivalu. Jde o děti, které jsou už zvyklé existovat v základních principech. Většina z nich už na dramatak chodí. A je to velmi dobře znát. Respektují se navzájem, dokážou se domluvit, spolupracovat, mají skvělé nápady, pracují s fantazií a jsou otevřené.

Leona Houdková: Divadelní komunita prostě s sebou takové hodnoty nese. Schopnost fungovat v kolektivu je naprosto nezbytná. Ale existovat i jako osobnost sám za sebe. Inspirovat sám sebe a zároveň přijímat nápady ostatních. Myslím si, že je to jedna z věcí, kterou dětem dramatická výchova může nabídnout.

Honza Švácha

Kvůli podcastům můžeš ztratit povědomí o realitě

Tomáš Peterka je osobností Českého rozhlasu Hradec Králové. S bohatými zkušenostmi v oboru se věnuje různým projektům, které spojují tradiční hodnoty s moderním pojetím žurnalistiky. V našem rozhovoru se ptáme mimo jiného i na jeho zkušenosti s tématem, které vládne jeho seminářů. Tvorba podcastů je téma současné doby – jde o médium, se kterým je zapotřebí do budoucnosti určitě počítat.

Jak ses vlastně dostal k práci v Českém rozhlasu?

Vlastní drzostí. Před lety jsem nedokončil práva, protože mě nebavila. Říkal jsem si, co bych dělal, a měl to štěstí, že jsem byl vždycky muzikant. Šel jsem tedy do Klicperova divadla za kamarádem a někdejší učitelem skladby Pavlem Horákem a vysvětlil mu, že chci dělat u divadla. Řekl mi, abych okamžitě vypadl, že tam nejsou žádné peníze. „Budeš hladověj a zhubneš!“ řekl doslova. A když už jsem v tom Hradci Králové byl, došel jsem do rozhlasu. Ředitel mě trochu znal a zeptal se, co umím. Psal jsem v té době už nějaké hudební recenze, a tak jsem mu to řekl. Jako náhodou jim zrovna ten den odešel z práce hudební redaktor. A tak jsem tam zůstal.

Jak dlouho jsi tam vydržel?

Jenom rok a pak jsem šel do komerčního rádia. Ale v současné době jsem opět v Českém rozhlasu a trvá už to třináct roků.

Díky tvojí práci v Českém rozhlasu vznikl i váš letošní seminář?

Loni jsem viděl na Hronově Pavlínu Tomášovou z České televize. Dělal tu workshop. Napadlo mě, že jsme tradičním partnerem festivalu a rádio k divadlu také určitým způsobem patří. Jen tak jsem to špitl před ředitelem ČRo Hradec Králové a Pardubice Jiřím Kánským a on hned řekl, že by to bylo skvělé. Pak jsem to špitl před

Šárkou Čmelíkovou a před Honzou Julínkem a ti také souhlasili.

Jaký je koncept tvého semináře?

Podcasty vznikly ze staré tradiční rozhlasové práce. Takže jsme začali tím, jaká vlastně je rozhlasová práce, vysvětlili jsme, jaký je rozdíl mezi zpravodajstvím, publicistikou a dokumentaristikou. A teď už společně tvoříme jeden podcastový díl – určitý pilot, jak by mohl podcast o Jiráskově Hronovu vypadat. K tomu mají seminaristi ještě za úkol vytvořit závěrečnou řeč k ohňostroji. Budou jej točit. Udělali jsme hlasovou zkoušku a zjistili jsme, že všichni vládnou výbornou češtinou, dobře mluví a čtou. Bohužel, na tak intenzivní práci by bylo lepší, kdyby nás byla polovina. Nicméně jsou skvělí všichni, takže bych zase litoval, že jsem nepoznal tak dobré lidi.

Trochu to vypadá, že si vychováváš budoucí rozhlasáky...

Již se to stalo. Dnes mi volala kolegyně, že potřebuje rychle natočit reklamní spot na folkový festival. Řekl jsem jí, že tu mám dobré hlasy, a natočili jsme to. Dal jsem jim text, přečetli to, spot je hotový a bude se vysílat. V rozhlasu máme program pro elvy a několik seminaristů skutečně projevilo zájem. Předám kontakty našemu rekruotačnímu oddělení. Třeba z toho něco bude.

Dá se srovnat práce na podcastech a tradiční práce v rádiu?

Řemeslo je stále stejné. Používáme stejnou techniku. Vše je propojené. Český rozhlas vyrábí nejvíce podcastů v této republice.

Co bys poradil těm, kteří chtějí začít s vlastním podcastem?

Je třeba dobře mluvit, mít přehled, určit si přesné téma podcastu a pokusit se mu porozumět. Je lepší, když člověk na podcastu nedělá sám. Pokud chce mít někdo úspěšný podcast, tým čtyř lidí je ideální. Dva spíčky, někoho, kdo bude režisovat a dělat dramaturgii a někoho, kdo je technicky zdatný. Ten to natočí a potom sestřihá.

Je to technicky náročné nebo stačí mobilní telefon?

Dá se říct, že stačí mobilní telefon, ale posluchači jsou zvyklí. Poslouchají v AirPodech, sportují při tom, myjí při tom nádobí, jedou při poslechu autem a jsou zvyklí, že mají kvalitní poslech. Když si poslechněš nejlepší podcasty napříč internetem, slyšíš ty, co mají nejlepší zvuk. Ostatní padají dolů jak se zvukem, tak s kvalitou obsahu. Je tedy lepší koupit si mikrofony. Někteří z mých frekventantů si již vyžádali kitlist. Na míru jim navrhu zvukové studio za co nejméně peněz v porovnání kvalita versus cena.

Jakou roli hrají podle tebe podcasty v české mediální krajině?

Čím dál větší. Velmi těžko se to zatím měří. K přesným statistikám se dostanou pouze autoři a je otázkou, zda zveřejní ostrá data. Podcasty mají obrovský vliv a já prorokuji, že časem půjde o vliv zhoubný. Bohužel, podcasty vytvářejí úzké bubliny posluchačů. Posluchači přestávají mít spojení s realitou. Vysílání v rozhlase nabízí i zprávy, které člověk sice nechce slyšet, ale posouvají jej dál. Když se vypneš od lineárního vysílání, ztrácíš povědomí o realitě. Konzumuješ už jenom věci, kterým chceš věřit. A podcasty leckdy nejsou úplně čisté. Podporují určité zájmy a názory. Podle toho, kdo je provozuje. Podcasty pro náctileté, to je peklo. Na to bychom my starší měli určitě dávat pozor. Řekl bych, že je to až nebezpečné. Ne podcasty jako takové, ale ta skutečnost, že není možné nikoho nutit konzumovat informace vyvážené.

Podcasty podle tebe tedy manipulují posluchače?

Jednoznačně, některé ano.

Existují v podcastech nějaké trendy?

Každý týden se mění, protože každou chvíli přijde někdo s něčím novým. Opisuje se například od Američanů, kteří jsou o kus dál. Mají svůj vlastní žargon a existují nejrůznější triky, jak přitáhnout a udržet posluchače.

Máš svůj oblíbený podcast?

V rozhlasu je to bezesporu *Vinohradská 12*. To je můj top. Pak samozřejmě *Hodina dějepichu*. Studnička a Kujová je super dvojka. Určitě se mi líbí i *Kecy a politika*, protože autoři tomu opravdu rozumí a dělají to s humorem. Velmi dobrý je i podcast *Přepište dějiny* a baví mě i *Historie.cz*. Občas si poslechnu i *Vlevo dole*.

Plánujete něco nového v souvislosti s podcasty?

S kolegou lektorem Petrem Voldánem chystáme nový podcast, který nebude úplně pro Český rozhlas. Bude pro Muzeum východních Čech a bude fajn už proto, že jej bude dělat Petr a já budu dělat sound design. Bude o muzejní práci i o historii. Ve východních Čechách je v současné době nejvíce zajímavých archeologických nálezů. Je to v souvislosti s budováním dálkové sítě. Pod D11 byla objevena spousta zajímavých nálezů. Bojištěm války 1866 povede nová dálnice, a tak tam v současné době probíhá živý průzkum. Vše se motá okolo muzea. Témat je tolik, že zmiřovaný podcast z nich může několik let žít.

Honzá Šoácha

Chceme se pokusit o zápis do knihy českých rekordů

Rozhovor s režisérem a hercem Ondřejem Bendou

Máte po prvním představení, které bylo hodně dlouhé, s největším množstvím herců a také s nejdelším potleskem na letošním JH. Takže mě zajímá, jak se vám podařilo dát dohromady tolik šikovných lidí?

Bylo to těžké, na některé role jsme oslovovali i několik lidí, postupně jsme přibírali další, měnili jsme obsazení tak, že jsme dosáhli stabilního obsazení na začátku března, a v polovině dubna jsme už měli premiéru. Takže celková doba zkoušení trvala jeden a půl měsíce.

No to je tedy rychlost. Jsou všichni ti herci z vaší vesnice?

Bylo to náročné, oslovovali jsme lidi nejen z naší vesnice, ale sahalí jsme i do vedlejších vesnic a měst, např. do Kravař, do Lhoty, do Opavy. Posbírali jsme kamarády, přátele z širokého okolí, s kterými už jsme něco dělali, s nimiž se známe z minulosti.

Je obtížné zvládnout tolik lidí najednou jevišti?

Je to náročné. Abychom to dali dohromady, ty zkoušky musely být intenzivní, musely jít velmi rychle za výsledkem, tak aby se lidi nenudili, aby to neztrácelo náboj, aby se neztrácelo nadšení. Kdybych se snažil dělat perfektní představení a precizoval jednotlivé výstupy, tak by se pravděpodobně ztratilo nadšení. Tak jsem to musel korigovat tak, abychom se dostali co nejrychleji k cíli.

V představení jste měli živou kapelu, zajímá mě, jestli i všichni živě zpívali?

Ano, vše naživo, žádný playback. Máme výborné muzikanty, všichni jsou to amatérští hudebníci, kamarádi z naší vesnice či okolí. A všechny zpěvačky jsou amatérky – i když jedna se už brzy stane profesionálkou, protože teď byla přijata na špičkovou operní školu do Katovic.

Vy kromě režie hrajete roli Testosterona. Jaké se to pohybovat se tři hodiny v takovém kostýmu?

Ten kostým je opravdu těžký. Když mi Honza Julínek řekl, že budeme hrát dvakrát, měl jsem strach, že dvě tříhodinová představení nedám. Naštěstí je sál klimatizovaný, narodil od doby před osmi lety, kdy jsme tu hráli. To jsme byli jako v sauně.

Zajímalo by mě, zda jste si při přípravě se souborem povídali o těch tvrzeních, která v představení

pokračování na str. 5

Jak jsem se minula s bestsellerem

Bestseller Allana a Barbary Peasových *Proč muži neposlouchají a ženy neumí číst v mapách* z dramatoziva a zrežiroval Miroslav Hanuš pro Městská divadla pražská. Inscenace měla premiéru v roce 2016 a o rok později získala Cenu diváků na pardubickém GRAND Festivalu smíchu. Dodnes se její mírně upravená verze hraje s úspěchem v pražském Divadle na Fidlovačce. Tolik k oblíbenému titulu, který v nastudování souboru ŠAMU Štítina byl na Jiráskův Hronov nominován z Krakonošova divadelního podzimu.

Včerejší představení v Jiráskově divadle (viděla jsem první ze dvou) vzbudilo nadšené i kontroverzní ohlasy. Těch prvních ale bylo znatelně víc. Už dlouho jsem neslyšela tolik potlesků na otevřené scéně, fandících výkřiků, smíchu a skandovaného aplausu.

Psát recenzi na představení štítné inscenace pro mě není snadné a mám pocit, že možná ani ne zcela fér, protože já jsem se s jejím tématem, duchem i poetikou zcela zásadně minula. Asi tak, jako se celý život mívám třeba s dechovkou nebo vepřovým bůčkem. Když je máš rád, není co řešit, praví reklamní slogan. Ale co když ne...

Přiznávám Peasovým i Mirku Hanušovi, že vytvořili text, který má silný potenciál diváky bavit. Argumenty, které proti sobě snášejí ženy a muži, jsou sice podle anotace knižního bestselleru postaveny na nejnovějších poznatcích z výzkumu mozku, evoluční biologie, psychologie a sociologie, přesto se nevyhnou poněkud lacinému zjednodušení a zkrácení, jako ostatně každé zobecnění. V inscenaci jsou pospojovány chatrnou konstrukcí situace rozvádějící se lékařské dvojice, do níž vstupují svými argumenty jejich čekající pacienti. A také

pravěká dvojice, zdravotní sestra, pánové Testosteron a Estrogen či kapela. Po formální stránce mi inscenace evokovala spojení estrády s osvětovou přednáškou, přičemž oboje propojují tu více, tu méně vtipně k argumentům ladící popové hity.

Kapelu mají ve Štítně dobrou, povětšinou i vynikající zpěvačky a zpěváky, jen trochu hluchého zvukáře, protože přes zvuk kapely nebylo (alespoň z první řady balkonu) většiny zpívajících téměř vůbec rozumět. Ještěže jde povětšinou o známé hity.

Na jevišti se přechásto jen diskutuje, občas se k tomu tančí v jednoduchých disko choreografiích, občas se trochu nesmyslně přesunou židle zprava doleva. Nakonec se všichni patřičně spárují a po třech hodinách (!) dospěje rozvěklá inscenace ke kýženému konci. (Jistou naději vzbudila replika sestry, že kdyby se oba doktoři smířili, tak bychom konečně mohli jít domů, leč zazněla bohužel už na začátku druhé poloviny.)

Připouštím, že i tato „super zábavná revue“ s četným pomrkáváním do publika má v divadelním světě své místo. A po jejím tříhodinovém nadšeném přijetí jsem silně pochybovala především o sobě. Leč když jsem jako jedna z prvních vycházela z divadla, pod schody stáli mladí účastníci Jiráskova Hronova s narychlo zhotovenými transparenty protestujícími proti zjednodušené argumentaci nápisy „Stop stereotypům!“, „Umím číst v mapách!“ či „Najdu v ledničce máslo!“ Děkuji vám, dobří lidé, vrátili jste mi důvěru v to, že si nemusím za každou cenu zamilovat bůček ani dechovku.

Radmila Hrdinová

4

94. Jiráskův Hronov

Za vším je mamut? aneb Cokoli chcete

Představení ŠAMU Štítina *Proč muži neposlouchají a ženy neumí číst v mapách* ukázalo, jak široká – diametrálně odlišná – nabídka Jiráskova Hronova může nadchnout diváky. Před dvěma dny jsem byla svědkem, kdy diváci ve stoje aplaudovali alternativě Miřenky Čechové, a nyní rovněž ve stoje aplaudovali hudební revue Štítinských. A ačkoliv každá z těchto inscenací stojí na zcela opačném konci divadelní stupnice, myslím, že je dobře, když jsou v nabídce obě.

My, kteří máme divadlo jako denní chleba a viděli jsme už leccos od Národního až po zdivadelněná sklepení a zaprášené tovární haly, ovšem rádi popíjíme trochu jiný čaj než běžný divák, který se chce v divadle bavit. Nicméně i tzv. vyšší bulvár (jak tento žánr nazývá Mirek Hanuš) je třeba vnímat jako podstatnou součást divadelní produkce a podle možností ji buď ocenit, nebo aspoň tolerovat.

Knihy trochu samozvaných australských psychologů a koučů Barbary a Allana Peasových patří do literatury populárně-vědecké. Oba se pasovali na specialisty přes vztahy a udělali si z toho velmi dobrý business. Jejich knihy nejsou bůhvíjak vtipné, ale mnozí čtenáři – a že jsou jich po celém světě miliony – na jejich postřehy rádi kývnou, protože ve zjednodušené formě jim dávají odpovědi na věci, které je ve vztazích rozčilují. Konec konců i já mám problémy s orientací v mapě (a mohu o tom mnohé vyprávět) a mám i zkušenost, jak se můj zeť vždy pečlivě soustředí na jednu věc, a dokud ji nevyřeší, prostě neslyší... atd., atd. Takže mě tato klišé, která z knih Peasových převzal M. Hanuš, neurážejí.

Mimochodem, v době, kdy podle knížky z 90. let minulého století vznikala asi o patnáct let později vtipná adaptace Miroslava Hanuše v ABC, jsem

byla osobně u jejího vzniku. O genderových válkách a stereotypních klišé, která by mohla někoho urazit, se tehdy vůbec nepřemýšlelo. Byla to prostě taková docela příjemná revue s písničkami, kde se uplatnil živý orchestr, byl tu dostatek lehkonožných rolí pro muže i ženy a taky pestré legrační kostýmy.

A domnívám se, že právě tímto způsobem přistupovali k Hanušově hře/adaptaci i ve Štítině. Byla to pro ně příležitost, aby si společně zahráli, zatancovali, zazpívali – podobně jako nedávno Úpičtí v *Prodané nevěstě*. Pravda, mohlo to být celé kratší, na konci už, myslím, jak herci, tak diváci sotva dýchali...

To, co jsem nejvíce ocenila, byla schopnost koordinace a souhry takového množství lidí na jevišti, kteří ten slovní ping pong gagů a hlášek interpretovali opravdu s chutí, i když ne vždy zcela slyšitelně. Stejně tak stojí za ocenění především pěvecké výkony. Myslím, že právě forma revue, která se podobala více koncertu nežli činohře, si vysloužila nadšení diváků. Ostatně, víme, že většina národa raději zůstává u televizní obrazovky, kde bývají podobné revue oblíbeným žánrem. A tady se jim najednou nabídl tento zábavný žár v živém provedení, které mohli sdílet s plným hledištěm. A tak budme tolerantní. Berme toto představení jako dárek pro diváky, kteří se prostě chtějí pobavit a zasmát a kterých – jak se ukazuje – je i v Hronově dost.

Jana Soprová

P. S.: Napadá mě v této souvislosti přirovnání ke sportovním zápasům. Pro mnohé z nás je nepochopitelné, že se někdo dokáže hodiny dívat na pány pobíhající zběsile za mičudou, strkající do sebe a válející se po zemi. Na fotbal tedy nechodím, ale proč ho odpírat těm, koho baví?

pokračování ze str. 4

zazní, zda jste si dělali testy, jak je to doopravdy s těmi ženami a muži.

My jsme vycházeli z toho textu, který udělal Mirek Hanuš, ale každou scénku jsme dopracovávali. Upravovali jsme, lehce dopointovávali jednotlivé čísla, doplňovali nějaké vtipky, fóry. Zkrátka tak, aby lidi zvládli tříhodinové představení.

Je to vlastně napůl koncert, všechny písničky byly už v původním textu?

Jednu jsem nahradili a jednu z původní inscenace jsme nepoužili. Nicméně Mirek Hanuš pro Fidlovačku, kde se to teď hraje, udělal už ořezanou verzi, ve které nemají živou kapelu. Ale my vycházíme z původního textu, který se hrál v ABC.

Na konci představení jste se zmiňoval o akci, kterou chcete absolvovat na podzim.

22. října budeme hrát v ostravském Gongu a budeme se pokoušet o zápis do české knihy rekordů – jako amatérské představení pro největší počet diváků. Kapacita Gongu je 1536 lidí, v současné době se začaly prodávat lístky, zatím je jich prodáno 600, ale do října ještě zbývá dost času. Tak snad to vyjde.

Jana Soprová

Pozn. V souvislosti s prvním představením došlo hned ke dvěma demonstračním akcím. Ta jedna se odehrála přímo v hledišti, svého kolegu hasiče přijela pozvat hasičská parta/klaka z Nového Města nad Metují (s nápisy jako Pavel do Národního divadla! apod.). Druhá skupina byla protestní, nejprve proběhla s nápisy při děkovačce před první řadou, a následně protestovala před divadlem (o tom jinde v tomto čísle).

Check-in / check-out

Požádali jsme diváky, aby nám před představením, o pauze a po představení odpověděli na otázku, **jak by popsali své aktuální rozpoložení jedním slovem.**

Roman, Český Krumlov

natěšenost na bizár – nevím reálně – Hronove, vážně?

Adel, Praha

plna očekávání – opile – mě to strašně sere

Hanka, Prostějov

asi se naseru – nemám slov – splnilo to očekávání

Hemi, Ohrožim

velmi konzervativní hra – kámo, já nevím – (odešla)

Julie, Lipník n. B.

já se bojím – tyvole – trauma

5

čtvrtek 8. 8. 2024

Muž s meotarem bez meotaru

Rozhovor s autorem, hercem, režisérem a výtvarníkem Tomášem Hájkem

Vy jste vstoupil do dějin amatérského divadla jako muž s meotarem, ale teď – co to je?!

Po těch asi dvanácti letech s meotarem bylo už na čase zkusit taky něco jiného, což byl pro mě v podstatě protiúkol. Abych díky tomu mohl zjistit, že všechno jiné než meotar bude těžší, protože do sebe zapojí gravitaci a další nepříjemné věci, které mi ztěžují život, když mám jen dvě ruce na jevišti.

Líbí se mi, že jste se stejně meotaru úplně nezechl. Jak jste vyrobil tu miniaturní verzi?

Já všechno vyrábím z papíru, což je na tom taky vidět. A od toho se odvíjí životnost mých světenců, které je potřeba průběžně opečovávat. Takže i ten maličký meotar je z papíru, a já si ho tam dal, abych měl na jevišti aspoň malou jistotu.

Jak jste přišel na tohle jurské téma?

Sira Doylea mám moc rád, myslím, že jsem od něj četl skoro všechno. Tenhle román, který je trošku víc s pravěkými živočichy, mě dráždil tím, že jen tak lehce koketuje s pravěkem. Mě ovšem spíš zajímalo, co kdybychom si položili otázku, zda ti pánové vůbec něco viděli. Takže jsem výrazně zkrátil všechno dění, které se v románu odehrává na té plošině, což je vlastně gró románu. Navíc mám rád takové ty tragikomické hrdiny. Takže když čtu a objeví se tam jako významný takový chudák, hned mě začne velmi zajímat.

Jak se cítíte jako stále jediný člen Bažantovy divadelní společnosti? Nehledáte nějakého společníka, který by vám trochu Helfnul, byl vám partnerem?

Nějaké takové lehké pokusy děláme s našimi syny, byť jsou to představení jen pro nás a nebudou mít dosah na Hronov. A taky chystáme s jednou kamarádkou divadlo na přehlídku do Chocně k Hance Voříškové. Takže stejně jako jsem učinil krok do neznáma bez meotaru, tak bych samozřejmě rád vyzkoušel hraní ve větší skupině. Vůbec se toho nezříkám, naopak.

Máte už něco dalšího na stole?

Ne tak daleko, abych o tom chtěl mluvit. Co mohu ale říci: chystám sice nějaké drobničky s meotarem, ale to velké bude bez meotaru.

Stále ještě pořádáte meotarovou přehlídku v Poniklé?

Samozvaná národní přehlídka stínového divadla Budiž stín je vlastně bienále a koná se vždycky v první celý říjnový víkend v lichém roce, další tedy bude za rok a dva měsíce.

pokračování na str. 7

Výprava Bažantovy loutkářské družiny do času, kdy ještě nebyly meotary

Když v rozhovoru pro loňský Zpravodaj Jiráskova Hronova Tomáš Hájek oznámil, že se rozhodl pro příští inscenaci opustit meotar, zdálo se to jako důvod k panice, která by jistě propukla, kdyby se nejednalo o poslední číslo, jehož případní čtenáři jsou tak vyčerpaní, že jim nezbyvá energie na hysterčení. Na druhou stranu ti, kteří sledují Bažantovu loutkářskou družinu delší dobu, vědí, že ač ve svých výrazových prostředcích urazila už dlouhou cestu, ostatně svým prvním meotarovým hitem (*Faust*, 2012) Tomáš Hájek šokoval coby do té doby zatvrzelý činoherec, její poetika zůstává stejná. Dalo se tedy očekávat, že zase tak radikální změna to nebude.

A nebyla. Humor a estetika souboru je na první pohled rozpoznatelná – práce s davovými loutkami, převrácení plochého a plastického (tento oblíbený meotarový trik měl tentokrát ozvěnu v deníku z cest obsahujícím celé hory), trvalá je také tendence k práci se stínem (úvodní sportovní stínohra moc dobře nevycházela, ale vše odpouštím díky obrazu ve vaně). I příběh kloubící dva dinosauří fenomény (Doyleův *Ztracený svět* a devadesátkový hit *Jurský park*) je klasicky hájkovsky potouchlý. V jednom momentě buduje očekávání, že se odehraje velké dobrodružství směřující k něčemu přelomovému a hrdinskému, jenomže ve skutečnosti končí fiaskem a banální pointou. (Podobné zklamané očekávání jsem zažila, když Tomáš Hájek odhaloval kulisu akademické posluchárny – podle jejího obrysu šlo až do chvíle, kdy je odhalena, očekávat, že to přece jenom je meotar.)

Od *Fausta*, v němž komika plynula zejména z beaunovské neorganizovanosti a hledání poztrácených loutek, se herectví Tomáše Hájka výrazně proměnilo. Nezmatkuje vůbec, je přesný, působí sebejistě a s rolemi všemožných cestovatelů, hasičů, učenců jaksi srůstá i díky svému fyzickému vzezření, navíc jim svým výrazným mimickým projevem přidává jakousi ironickou nabubřelost. V oportunistickém novináři Edovi všechny tyto své schopnosti plně využívá a je na to radost pohledět.

Ale přece je to bez toho meotaru trochu potíž. Ten totiž vždy umožňuje rychlé střihy, scéna se dá snadno zcela zrušit, jednotlivá prostředí lze rychle vyměňovat a navíc se vše soustředí na jednom nevelkém místě, což je v představení o jednom herci mimořádně užitečné. Široký hrací prostor s několika kukátkami je na ovládnutí náročnější, takže představení občas vázne. Možná z toho důvodu nepřinesl *Ztracený svět* tak uchvacující radost z divadelního zážitku, jako například loňská inscenace *Nelkej, Čechie*. To ale pro mou včerejší existenci nebylo podstatné, Bažantova loutkářská družina z Poniklé mě zase okouzila a já toužím po tom, aby Tomáš Hájek začal fušovat i do dalších divadelních druhů. Třeba jednoho dne dojde i na balet.

Kateřina Prášilová

6

94. Jiráskův Hronov

Vtip je důležitější než dobrodružství

Na Bažantovu loutkářskou družinu z Poniklé se chodí s velkým očekáváním. Jeho proslulá poetika stojí kromě vtipu a vynalézavosti na technologiích typu psací stroj a meotar, a to je to retro, které máme rádi. O autorovi se říká, že takřka vymyslel žánr meotarového divadla, ale taky se říká (obzvláště dnes v Hronově), že letos tam snad skoro žádný meotar není! Došla meotarová technologie na konec svého potenciálu? Co ji nahradilo?

Tentokrát jsou loutky vyrobeny z papíru (či kartonu) a drátků. Meotar se vyskytne jen mezi loutkami – jako jeho dokonalá miniaturní napodobenina. Klasicky se ale přechází mezi dvěma měřítky – mezi světem loutek a světem velikosti lidské. Loutka zastupující hlavní postavu je v červeném kostýmu stejně jako hlavní a jediný performer, který na sebe průběžně přebírá její roli. Stejně tak rekvizity, které nejsou dostatečně viditelné v měřítku loutkových postavíček, vytahuje loutečko-herce zpoza svého pultu v životní velikosti, aby je předvedl divákům. Oceňuji, jak jsou jednotlivá dějiště rozkládána na stole vedle sebe tak, že simulují malý model fiktivního světa. Skoky mezi nimi herec řeší zakrýváním nepotřebných šedou plachtou (místo aby v loutkovém kukátku měnil kulisy). Veškeré kulisy, loutky a rekvizity i rekvizitky byly propracovány s maximální pečlivostí, což opakovaně přinášelo publiku potěšení.

Jak vznikal scénář a kdo na něm zanechal stopy? Mám za to, že sir Doyle napsal román (*Ztracený svět*), podle nějž vytvořili australští filmaři na konci devadesátých letů akční seriál (jehož paralelu

s *Jurským parkem* zmiňují dokonce i komentáře na serveru ČSFD). A protože západní kultura je kultura půjčování a přejímání, tak stejně jako si Doylův román vzali filmaři, bere si ho Tomáš Hájek taky (paralelu s *Jurským parkem* nevyjímaje). Ned dostane za úkol se změnit, aby zachránil vztah s Maggie. Vzduchuje, a to i potom, co se mu ke změně vyloženě naskytne příležitost. Nakonec mu to ale nedá, on se poddá a na dobrodružství se nakonec vydává. Dobrodružství je tak kladeno do uvozovek vztahu Neda a Maggie, paralelně se snahou akademiků dokázat existenci dinosaurů. Hájkova adaptace přináší víceméně tři pointy:

1. je zbytečné se měnit, pokud to neděláme kvůli sobě,
2. *Jurský park* vymyslel Ned Malone,
3. není dobré vozit jako důkaz existence dinosaurů jejich vejce.

Ve výsledku je ale vtip a technické řešení důležitější než samotné dobrodružství, vztah k Maggie nebo nedůvěřivost akademické obce. Více než na jakýkoli zvrat v ději totiž čekám na to, na jaké bázi bude fungovat výtvarný princip další části příběhu. Cením si veškerých aktivit, které rozbíjejí dominující pohled na historii, ať už se jedná o zásadní státoporné otázky (jako je požár Národního divadla), nebo o původ kulturních fenoménů. A tak jako se minulý rok ukázalo, jak neoddiskutovatelnou roli hráli Ponikléští při hašení Národního divadla, letos jsme se dozvěděli, kdo že to doopravdy napsal *Jurský park*.

Johana Jurášová

pokračování ze str. 6

Máte dostatek účastníků?

Ano. To, co v prvním ročníku začalo téměř jako garážovka s několika spřátelenými soubory, se nám v loňském čtvrtém ročníku rozrostlo tak, že jsme na chvíli přestali přehlídku vůbec inzerovat a někoho zvat, protože jsme viděli, že se do našich sálek s programem ani nevejdeme. Loni se hrálo asi 15–16 představení, i když mnohdy kratičkých. Teď stojíme před otázkou, jestli ten festiválek prodloužit o další den, což s sebou ovšem nese spoustu dalších problémů. Co původně byla kamarádská přehlídka, která se dala zvládnout za nic, se najednou hodně zvětšilo a čerpáme na ni dokonce nějaké dotace. Ale nezříkáme se, protože jsme národní přehlídka, a tak se k tomu musíme stavět.

Tak ať se daří, s meotarem i bez něj.

Jana Soprová

Check-in / check-out

Požádali jsme diváky, aby nám před a po představení odpověděli na otázku, **jak by popsali své aktuální rozpoložení jedním slovem.**

Nika, Zlín

očekávání – hravost

Kuba, Lupča

meotar – sviečkohra

Julie, Nové Město

zvědavost – pobavení

Lukáš, Brno

nejistota – hravost

Michal, Nové Město nad Metují

velká bolest – tak už to nebolí

Jakub, Nováček

ve stresu – úleva

7

čtvrtek 8. 8. 2024

Stále aktuálnější téma

Po představení *Ženitby* českolipského souboru jsme o několik informací k inscenaci požádali režiséra Štěpána Křákala.

Když diváci odcházeli z představení, nebylo možné přeslechnout nejčastěji diskutované téma. Kostýmy.

Hned na začátku jsme si sedli ve třech. Já jako režisér, Lukáš Křížek jako dramaturg a moje žena Kristýna, která měla kostýmy vymýšlet. Zadání jsme jí dali naprosto jasné. Pozlátko společnosti, která si hraje na něco, co není. Kristýna pak vymyslela kostýmy, které v inscenaci hrají.

Myslíš, že má Gogol co říci současným divákům?

Vybrali jsme si *Ženitbu* právě kvůli charakterům jednotlivých postav. Kvůli tomu, že na prvním místě jsou peníze a až pak lidi. Přejde mi, že v téhle době je to stále aktuálnější a vypadá to, že budoucnost nebude lepší. Chtěli jsme si z toho udělat legraci, abychom si mohli říct, že to ještě není tak hrozné, jak to vypadá.

Moc mě bavila muzika. Které hudební skupiny se jí účastní?

Jde o výběry ruských hipopových a punkových kapel, které nám dodala dramaturgyně hudby Oksana Kaplanová. Ona žila do devíti let v Rusku a ruskou nezávislou scénou stále poslouchá. Většina těch skupin žije v exilu. Oksana nám vytipovala kapely, my s Lukášem jsme si vybrali cca dvacet písniček a přeložili si texty. Řekli jsme jí, aby z toho vyházela písničky, které mají politický podtext. Ty jsme nechtěli. Takže jsou v představení většinou písničky o lásce. Tak, aby to v té *Ženitbě* dávalo smysl.

Jak dlouho jste *Ženitbu* zkoušeli?

První čtená byla v lednu roku 2023. Premiéra byla pak v říjnu a ještě před Hronovem jsme dělali poslední úpravy a zapracovávali jsme připomínky, které jsme získali ve Volyni. Do současnosti je tedy inscenace stále v procesu.

Text Leoše Suchařípy jste nějak upravovali?

Lukáš jej hodně proškrtal. Původní představení trvá dvě a půl hodiny. V originále se *Ženitba* odehrává v období dvou měsíců. My jsme si řekli, že vše zvládneme za jeden den. Lukášovi jsme tedy dali zadání, aby hru zkrátil, a on si velmi ostře nabrousil tužku a škrtal a škrtal a škrtal. Také jsme si přidali nějaká slova a je připsaná jedna scéna, kterou jsme potřebovali do konceptu hry. Nejzásadnější věci od pana Suchařípy však v inscenaci jsou.

pokračování na str. 9

V razantní pohybové etudy proměněná *Ženitba*

Režisér Štěpán Křákál z českolipského Divadelního klubu Jirásek avizoval svou zálibu v Gogolovi v rozhovoru otištěném ve Zpravodaji Divadelního Píkniku ve Volyni, odkud byla jeho inscenace *Ženitby* na Jiráskův Hronov nominována. Pravda, mluví tam především o *Hráčích* a *Revizorovi*, zatímco *Ženitbu* označuje „za kapánek slabší než ty dvě zbylé (hry)“. A odtud odvozuje i své rozhodnutí do textu „razantně sáhnout“.

To sáhnutí se týká už dost zásadního přepisu výborného překladu Leoše Suchařípy, kde většina jeho překladatelských fines vzala za své posunutím do daleko drsnějšího jazyka za pomoci zbytečného množství vulgarit. Postavy spolu mluví ve stylu dnešní generace, což ke škodě věci stírá osobnostní charakteristiku postav do jedné roviny. Ale pro potěchu sečtějšího publika se tu objevují narážky na řadu postav z jiných ruských klasiků, ať už Čechova, či Tolstého, i další odkazy.

Gogolův text režisér s dramaturgem Lukášem Křížkem razantně seškrtali a některé postavy přejmenovali – nejpatrnější je to u Onučkina, z něhož je tu Starikov, snad v narážce na věkový posun postavy podpořený připsaným motivem dvoření se tetě Agáty (zde Agafii) Ariny. Zkrácení ale výrazně zamlžilo motivace jednání stěžejních postav, především Podkolesina, který je tu (ve srovnání s ostatními ženichy) málem okrajovou figurou a u něhož není moc jasné, proč se tento zakřiknutý čtenář vůbec nechá do ženitby dotlačit a proč se trpěně podvoluje Kočkarevově masivní manipulaci. Ještě větší problém cítím v případě Kočkareva. Každá inscenace *Ženitby* řeší důvod, proč Kočkarev svého kamaráda Podkolesina do svatby žene.

Tady je hned v úvodu (kde jsou repliky Kočkareva sloučeny se škrtnutým sluhou Štěpánem) dost jasně řečeno, že jde o pomstu za to, že se sám nechal Teklou vmanipulovat do pochybného manželství. Proč se ovšem Kočkarev mstí Podkolesinovi a ne Tekle, a zejména proč se v závěru prohlásí za svobodného a bere si Agafiu za ženu, to už mi hlava nebere, respektive mi dramaturgické směřování a motivace postavy unikají.

Ale ono tu vlastně o text a jeho logiku zas až tak nejde. Inscenace je postavena především na groteskních (a co do provedení obdivuhodných!) pohybově-hereckých kracích, počínaje Agafiiiným vstupním tanečkem a pokračuje bizarními pohybovými etudami Nenažraného a Žvanikina. Jsou tak výrazné, že působí jako precizně vystřihnuté sólové výstupy, které se ovšem nepropojí do souvislého a logicky postupujícího děje.

Toho vlání po scéně a mlácení se o podlahu je tu tolik, že když se z toho všeho vyloupne tichá scéna promlčeného rozhovoru Podkolesina a Agafii rozpačitě civících do publika, je to nesmírně krásná a působivá scéna, pro mě jeden z vrcholů inscenace. Tím druhým je masivní zapojení současných ruských punkových a hip-hopových kapel, jejichž hudba tvoří významový kontrast ke groteskně rozehrávaným scénám. Škoda, že si diváci nestačí vychutnat texty písní a ani z programu se o původu hudby, natož o jejich autorech, nic moc nedozvědí.

Radmila Hrdinová

8

94. Jiráskův Hronov

Omluva místo recenze

Turbulentní dění včerejšího odpoledne si vyžádalo nasadit vzácné investigativní schopnosti zmocněnkyně šéfredaktora pro styk s mladými lidmi Johany Jurášové v takovém rozsahu, že tomu z mého rozhodnutí padla ve dvě ráno za obět druhá recenze na *Ženitbu*, kterou měla psát původně. Čtenářům i souboru se hluboce omlouvám a děkuji za pochopení.

Michal Zahálka

P. S.: Jako náhradní program zařazujeme check-in / check-out k **úternímu tanečnímu bloku z Jiráskova divadla**, který včera ze sazby nedopatřením vypadl. (Za to se samozřejmě omlouvám taky.)

Check-in / check-out

Požádali jsme diváky, aby nám před a po představení odpověděli na otázku, **jak by popsali své aktuální rozpoložení jedním slovem**.

Míša, Plzeň / 31% smetana – maturita

Klenbomír, od hranic / jako mechorost – nerozumím ženám

Patrik, Veselí nad Moravou / klid – oněmění

Jáchym, ne z Brna / jezero – lavor

Pavliško, Liberec / radost – kuřátko

Míša, Plzeň / očekávání – naplněn

pokračování ze str. 8

Které prvky inscenace by si podle tebe měli diváci zapamatovat?

Dávali jsme velký důraz na souhru všech lidí v představení. A pak kostýmy a hudbu, které nám dávají v inscenaci určitou vyšší hodnotu. Kostýmy hru jasně tematizují a hudba nás dostává do dnešní doby a do Ruska.

Honza Šoácha

ALPRIM

Pokud vás stejně jako nás z redakce zajímá soundtrack, kterého bylo užito v inscenaci *Ženitba* souboru Divadelní klub Jirásek, tady máte odkaz na oficiální playlist.

Check-in / check-out

Požádali jsme diváky, aby nám před a po představení odpověděli na otázku, **jak by popsali své aktuální rozpoložení jedním slovem**.

Peťa, Tábor

očekávání – rozpaký

Alena, Rakovník

nadšení – kostýmy

Majda, Rakovník

únava – kostýmy

Kuba, Slavičín

radost – pozlátko

Anička, Náchod

volnost – nepodceňuj uvítací raut

Lenka, Náchod

odpočinek – pobavení

Veronika, Litoboř

dost v pohodě – trošku zděšení

9

čtvrtek 8. 8. 2024

Najít společnou chemii

Na romantické komedie se dívám zpravidla s ironicky vymazleným despektem nebo formou typicky příležitostného guilty pleasure. Zato prakticky vždy značně oviněný. Vejminek mi ale poměrně rychle dokázal, že vedle *500 Days of Summer* můžu mít přeci jen alespoň ještě jednu osudovou komedii o osudově milostných vztazích upřímně rád.

Na úvod nám sám autor Jan Šotkovský přináší omluvu, že sice *Čarodky* nebudou tématem zítřejšího-dnešního Problémového klubu, ale že stejně ví, co by se tam říkalo. Vymenuje, co všechno tedy inscenace rozhodně není, ba co hůř, že jde o klasickou činohru. S písničkami. Nastavuje tak ironicky odlehčený tón, který si má brzy získat naše srdce. Ach!

Čarodky jsou neskromnou oslavou žánru. A může za to všechno: dramaturgie i režie, herectví (včetně přiložených muzikálních dovedností) i výtečný

soundtrack. Je to malý svátek divadla. Divadla, které patří čtyřem hereckým osobnostem a které těžší z tvůrčího dream teamu maximum. Všechny inscenační složky totiž už dávno našly svou chemii a nyní už je to pouze na hrdinech příběhu. A ten si k nim rozhodně nebere servítky. Nevyzpytatelný jako (romantický) život sám. V univerzálně humorné šikaně (čti: zákeřné nadsázce) zjišťuje *muž s fluidem* a *žena bez espritu* prostoduchý fakt dnešní reality. Čím víc s nimi život vyjebává, tím víc je to k popukání. Pro ty druhé, samozřejmě. Tedy nás. Zakrátko se však s příběhem či dílčími momenty (rodina, krávo-kamarádky, debilní rozhodnutí a jiné lekce z učebnice *Život*) můžeme snadno ztotožnit a hned nás to raději dojíká. Inscenace je naladěna na nelitostně čisté pravdy i sobecké útoky. Je nadměru uvěřitelná, plná komentářově i komicky zcizujících vychytávek, bytostně současná a všem(u) otevřená. (Ne)nápadně odhaluje, jak je tenhle podělanej svět absurdně vtipnej a nejde ho

nemilovat. Dokonce to ani nesmrdí žádným konstruktem nebo napojováním vtípků, je to výsostně rafinované. Se sarkastičností sobě vlastní, která se posléze nalomí a dá průchod potřebné vážnosti, nazíráme všechno to praštěný kolem vztahů, lásky a světa, který nás k nim „nutí“.

Tahle banda vejminekářů moc dobře ví, proč dělají spolu. Našli společnou chemii. Na jejich oslavu dovolím si malý výkřik: vstaňte, vy všichni příznivci žánru rom-com, od svých televizí a vyražte do divadla. Vyražte na Vejminek! Je to totiž mnohem lepší a skoro, skoro, skoro stejně dlouhý.

Lukáš Křížek

P. S.: Gratulujeme souboru k jednomu ze splněných snů – dvakrát vyprodanému stadionu.

Check-in / check-out

Požádali jsme diváky, aby nám před a po představení odpověděli na otázku, **jak by popsali své aktuální rozpoložení jedním slovem.**

Kačka, Liberec

prázdnost – stále prázdnost

David, Rakovník

les – rozkvetlá louka

Barča, Praha

očekávání – křehkost s humorem

Petra, Jablonec nad Nisou

přeješená – svět je ještě v pořádku

Jakub, Ostrava

čekací – hladový

10

94. Jiráskův Hronov

Problémový club

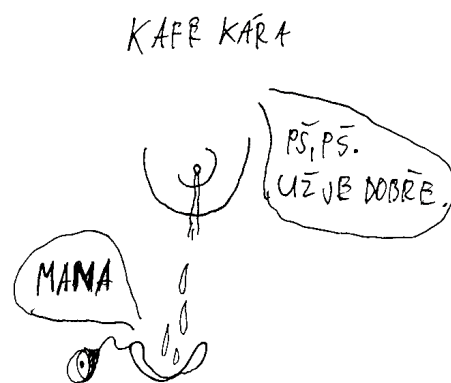

Barbara Janečková: Příběh mladé divačky

Nutná rezervace
Jeden muž a jedna žena
Prý jiná pohlaví neuznávají
Spárování s klukem
Znám ho čtyři dny
Půl páté
Oranžová škola
Ahoj můj miláčku
Hnědá klec
Vstupte
Odložte si batohy
Nevadí vám se dotýkat zády?
Zvuk metronomu
Cítím záda diváka
Dávají mezi nás obruč
Ne.
Na můj bok se nalepí performer
Pach cigaret
Tik tak
Obruč nás spojuje
Začínají recitovat
Zavírám radši oči
Cítím jeho pohled
Úpěnlivě
Mě
Pozoruje
Tik tak
Pach cigaret
Štípá mě v očích
Má to jen deset minut
Krčím nos
Radši pozoruji obrázky v šatně
Tik tak
Včelička
Beriška
Šneček
Tik tak

Smrad
Dotyk
Drží mě za ruku
Hladí mě po ruce
Je mi nepříjemně
Dívá se na mě
Chci pryč
Tik tak
Ať už je konec
Přijde mi, že padám
Potí se mi ruce
Žáda
Čelo
Chci pryč
Zápach cigaretového kouře
Odchází
Ano odchází
Bude to končit
Uf
Otáčí nás proti sobě
Koukám mu do očí
Dávají kolem nás obruč
Performerji ji objímají
Má to symbolizovat svazek?
Spojení
Soucit?
Je to vězení
Chci pryč
Metronom utichá
Je konec
A já tleskám
Abych mohla pryč
Jdu na toaletu
Pořád cítím nechutný závan cigaret
Myju si ruce mýdlem
Má ruka stále smrdí

Nemístní Zine

Přišlo do redakce:

Drahý Hronove,
dneska jsem se těšil na představení *Ahoj můj miláčku*, kam jsem chtěl jít se svým kamarádem. Zjistil jsem ale, že to není možné, protože jsme oba muži. V anotaci se píše: „Představení je určeno pouze dvěma divákům, je nezbytné, aby to byl muž a žena (jiná pohlaví neuznáváme).“ Zveřejněním této anotace na oficiálních webových stránkách dává vedení festivalu najevo svůj souhlas s tímto diskriminujícím prohlášením a já se jenom ptám: Jak moc je Hronov otevřen všem bez ohledu na jejich identitu?

Seminarista

Odpověď vedení festivalu:

Vážený seminaristo, děkujeme za zaslání Vašeho názoru. Váš pohled na věc chápeme a bereme ho jako podnět k úvahám, interním i veřejným diskuzím. Texty uvážených anotací dosud byly plně v režii souboru. V tomto případě však souhlasíme s tím, že anotace je nešťastně formulovaná a my jsme to mohli včas rozpoznat. Mrzí nás, že se tak nestalo, a omlouváme se všem, kterých se situace dotkla. Přeji všem klidný závěr letošního Jiráskova Hronova.
Honza Julínek – programový ředitel

Odpověď souboru:

V anotaci ke hře *Ahoj můj miláčku* jsme se nechtěli nikoho dotknout, tím méně jakkoli kohokoli diskriminovat. Poznámka v tomto textu byla psaná s nadsázkou a mrzí nás, že byla špatně pochopena. Inscenace je křehkým, intimním příběhem muže a ženy, koncept je založen na tom, že diváky jsou právě muž a žena. Pro zdárný průběh této inscenace, pro její vyznění, jsou muž a žena nezbytní. Mrzí nás, pokud jsme anotaci formulovali špatně a cítili-li se kdokoli diskriminováni.

11

čtvrtek 8. 8. 2024

Vždyť všechno, co tam říkali, je pravda / Proč je důležité to, jak zobrazujeme svět

Když jsem včera večer vyšla ze Sálu Josefa Čapka, uviděla jsem skupinu asi deseti lidí z řad seminaristů vybavenou kartony s jakýmsi nápisy. Stáli otočení čelem k východu z Jiráskova divadla, odkud vycházelo publikum po představení *Proč muži neposlouchají a ženy neumí číst v mapách*. Když jsem kolem skupiny prošla, postupně mi došlo, že se jedná o projev nesouhlasu části diváků se stereotypním zobrazováním mužů a žen v právě proběhlém představení, pravděpodobně s pro ně nepřijatelnou tematizací genderových kategorií.

Chvilí nato jsem se dala do hovoru s jinou skupinou, která na mě volala a žádala, jestli je možné protest nějak vysvětlit. Po pravdě jsem odpověděla, že na představení jsem nebyla, takže se nemohu vyjádřit přímo k němu, ale je možné okomentovat to, jak situaci chápu. Jedna z žen byla protestem velmi rozhořčena. Z jejího projevu bylo zřetelné, že protestu nerozumí, ačkoli se o to hodně snaží. Bohužel ale ženě nebylo možné odpovědět. Stále dokola opakovala, že by ji zajímalo, co se protestujícím nelíbí, že má za sebou vynikající umělecký zážitek a že ona sama se s přáteli ve všem řečeném kompletně našla. Na protestující útočila za průběžného ujišťování, že by ji opravdu zajímalo, s čím mají na tak povedené inscenaci problém. Po krátkém ujištění, že protestující se pravděpodobně chystají diskutovat i na dalších platformách, které festival nabízí (jako je Club problémový a Klub rváčů), jsem již ale bohužel nedostala k vysvětlování mnoho prostoru. Postupně mi došlo, že se možná žena nic dozvědět nechce.

Přišlo do redakce:

„Na základě nejnovějších poznatků z neurologie, evoluční biologie, psychologie a sociologie“ máme zřejmě brát vážně groteskní estrádu stereotypů z představení *Proč muži neposlouchají a ženy neumí číst v mapách*. Řada z prezentovaných témat nejenže je dávno překonaná či vyvrácená, ale nikdy ani jako vědecké poznatky prezentovány nebyly (například že muži používají pouze jednu hemisféru nebo že pouze ženy se nedovedou orientovat v prostoru). Připomínám, že je rok 2024, a stačilo by v anotaci otevřeně přiznat, že se jedná o grotesku a ne o populárně-naučný materiál. Takto zůstává akorát hořká pachut' a dojem, že se soubor snaží cíleně dezinformovat méně vzdělané diváky.

Marek Šoltys

Divadlo má dosah mnohem dalekosáhlejší, než si ŠAMU Štítina uvědomuje. Nemluvím o počtu odehraných repríz a diváků, kterými se soubor honosí, ale o počtu duší a myslí, které jejich smutně nedomyšlený výstup může skutečně oslovit a ovlivnit komunikaci mezi jejich cca 86 miliardami neu-

Ráda bych alespoň částečně odpověděla, přesto a možná i právě proto, že jsem prostor v danou chvíli nedostala.

V momentě, kdy se jeden člověk snaží porozumět druhému, tak alespoň podle toho, jak já rozumím pravidlům komunikace, se to děje tím způsobem, že se zeptá na otázku a potom poslouchá. A mimo to, že vůbec dá prostor druhé straně na to, aby mohla použít slova k formulaci vět, se ještě pokusí, jak říká René Levínský, stoupnout do jeho bot. A to si nemyslím, že se v tomhle případě jakkoli stalo. V momentě, kdy je někdo po představení natolik rozrušený, že cítí potřebu vyjádřit svůj nesouhlas, vyvozuji, že se ho musel zážitek silně dotknout. Protestující použili prostředky, které měli k dispozici, a dali najevo svůj názor – tichým protestem. Nenarušili uměleckou produkci, respektovali ji až do konce a po jejím závěru se vyjádřili (a nejspíš tak budou činit i nadále).

Ať už je jejich varianta vidění světa „správná“, nebo ne, mám dojem, že reagovali po právu. Samotná reakce pouze svědčí o míře rozčilení. V momentě, kdy budeme jejich aktivitě chtít porozumět, nejspíš si budeme muset položit otázku, z čeho plyne jejich rozrušení a jaké hodnoty byly napadeny. V momentě, kdy stejnou aktivitu chtít pochopit nebudeme, vyložíme si ji tak, abychom jí neporozuměli, a ani se o to nepokusíme. Pak ano – nejspíš jde o cílenou provokaci, žádost o pozornost a snahu o sebezviditelnění.

ronových buněk (mimořádně u obou pohlaví v obou hemisférách).

Je těžké rozeznat čtivý žvást od skutečně podložených dat, není-li člověk vzdělaný v daném oboru. O to víc by však měl mít interpret pokory a respekt vůči publiku, kterému tyto vědou vanoucí informace, byť hravou formou, předává.

Když jsem se doslechla, že ŠAMU Štítina má v blízké době se svou inscenací *Proč muži neposlouchají a ženy neumí číst v mapách* oslovit 1 500 ostravských (resp. jakýchkoliv dalších) diváků, pohltila mě úzkost, od které si tímto krkolomným textíkem psaným ve dvě v noci alespoň trochu ulevuji.

Divadlo může být jenom řachanda, ale ve chvíli, kdy se ohání anotací slibující prezentaci „podložených vědeckých dat“, které jsou ovšem z drtivé většiny jen nepodloženými popularizačními zjednodušeninami psychologie a fyziologie člověka, veškerá legrace přestává. A tedy:

Drahé divadlo ŠAMU Štítina, prezentaci své estrády šířte dezinformace. Nedělejte to. Prosím!

Markéta Šoltysová

Žijeme ve světě, který je utvářen různými jeho prezentacemi. V momentě, kdy divadlo nějak reprezentuje realitu (což obvykle dělá), má určitý dopad na naše vnímání světa. Nejspíš je složitější vnímat politický rozměr divadla v momentě, kdy stvrzuje převládající vidění světa, které se navíc shoduje s tím mým. Útok na něj pak může být pocíťován jako agresivní, nepatřičný. Pokud jsem ale svědkem divadla, kde se odehrává něco, co naprosto nekoresponduje s mým viděním a ohrožuje to moje hodnoty, považuji za legitimní dát o tom světu vědět. Za protestem vidím snahu upozornit na to, že existuje poměrně silná část populace, jejíž vidění už se značně liší od toho, které nám nabízí Ženy, co mají malé mozky, a muži, co se nezvládnou postarat o dítě.

Impuls k sepsání tohoto článku bylo přání mít možnost navázat v dialogu. To bylo to, co mě upoutalo v začátku konverzace se skupinkou lidí pokoušející se porozumět protestujícím, s nimiž nesouhlasila.

Dialog je důležitá, náročná a často zdoluhavá aktivita, již bych chtěla tímto napomoci. To, jak zobrazujeme svět, se propisuje do našeho vnímání a naopak – zobrazováním ovlivňujeme jeho vnímání ostatními. Proto děláme divadlo, nebo ne? Pojdme se o tom bavit.

(K tématu doporučuji mj. texty Elišky Raiterové vycházející v Deníku N.)

Johana Jurášová

12

Věděli jsme, že něco udělat musíme

Po odpolední repríze inscenace *Proč muži neposlouchají a ženy neumí číst v mapách* souboru ŠAMU vznikla situace, kdy skupina divaček a diváků začala demonstrovat přímo před Jiráskovým divadlem, kde se představení právě odehrálo. Část zbylého publika motivace a názor demonstrujících nechápala, část ho zpochybňovala, jiní jim naopak tleskali. S protestujícími jsme udělali rozhovor.

S čím jste šli na představení?

R: Já jsem tušila předem, že to nebude naše krevní skupina už kvůli tomu názvu. Ale naprosto to předčilo moje očekávání.

K: Já chodím na představení s poměrně otevřenou hlavou, čtu si anotace, ale nějak je nehodnotím. Nehodnotím ani na základě toho, odkud co postoupilo nebo jaké to má další hodnocení. Šla jsem na to velmi otevřeně a nechala jsem to na sebe působit. Nešla jsem tam s žádným očekáváním, že to nějaké bude, neměla jsem žádnou představu.

D: Já jsem se dokonce těšil na hezký představení s písničkama, s živou hudbou, který působilo strašně příjemně a zajímavě. Věděl jsem, že to přijde ze stejné přehlídky jako minulý rok *Krvavá Henrietta*, což je muzikál, který jsem si moc užil.

Jak jste pak představení prožívali?

K: Já nemohla uvěřit tomu, co slyším a vidím.

R: My jsme ještě na prvních dvou písničkách tleskali. Nejdřív se to rozjíždělo postupně, ale pak to nabralo strašně rychlý spád. Začalo to příchodem hormonů, to jsme si ještě mysleli, že to bude nějaký dvacetiminutový úsek. Ale pak to byly tři hodiny šíleného urážení.

Zůstali jste v sále do konce představení?

Všichni: Ano.

Jaký byl impuls k vašemu protestu?

D: Ten se stal o přestávce, kdy jsme vyšli ven, a všichni jsme byli strašně skleslí. Řekl bych, že jsem byl dotčený, ale to není to správné slovo.

R: Já jsem se třeba cítila hrozně ponížena.

D: To je ono. Cítil jsem, že to představení na mě útočí. Že jsme terčem toho posměchu.

R: Hlavně kdybych nic neudělala, tak bych se cítila hrozně. To bych si sebe nevážila.

D: Měli jsme strašně nutkání něco udělat. Vůbec jsme nevěděli co, ale věděli jsme, že něco udělat musíme, jinak bychom si to strašně vyčítali.

K: Tohle tak moc útočilo na hodnoty, které myslím sdílíme, že jsme se rozhodli vyjádřit. I proto jsme to chtěli dokoukat. Nepřišlo by nám fér vyjadřovat se k něčemu, co bychom neviděli do konce. Pořád jsme čekali, jestli nepřijde moment, kdy řeknou: „Celé to byla ironie, my jsme s těmi stereotypy pracovali záměrně, abychom na konci na něco poukázali.“ Ale to se bohužel nestalo.

D: Přiznám se, že mě ve druhé půlce už provázela jenom strašná úzkost a beznaděj.

K: To bylo určitě podpořeno i ostatními divačkami a diváky, kteří vehementně tleskali. Smáli se fórkům, o nichž jsem nevěřila, že by je ještě dnes někdo vypustil z úst.

R: O to větší člověk cítil nátlak na sebe.

I: Já bych ještě dodala, že náš pocit úzkosti opravdu postupně gradoval s průběhem představení. V první polovině jsem si jen říkala, že je to hrozný, ale ve druhé už mi z toho bylo vyloužené špatně.

Kde myslíte, že leží ten problém?

D: Myslím si, že kdybych tu inscenaci viděl mimo festival, tak z toho mám stejné pocity, ale asi bych moc nevěděl, co s tím dělat. Na festivalu je adresát jasný. Klidně se mnou nesouhlaste, ale pro mě jsou to lidé, kteří dopustili, že na festivalu je inscenace, která viditelně útočí prakticky na všechny. V návaznosti na představení najednou jako by to byla celá rétorika. Jako by festival podporoval názor, se kterým já nesouzním a který mi přijde nešťastný v rámci celkové image festivalu. *(Pozn. šéfredaktora: Předmětná inscenace byla do programu festivalu zařazena automaticky coby nominace z přehlídky Krakonošův divadelní podzim.)*

K: Souhlasím s tebou v tom, že se tak nevytváří bezpečný prostředí pro všechny. Od takového prostředí bychom se jako společnost měli posunout a myslím, že se o to spousta lidí snaží různými způsoby. Rozumím tomu, že každý způsob je jiný, ale rozhodně neposuneme společnost tím, že se tu budeme obhajovat naprostými nesmysly. Nezazněly žádné podložené argumenty. Dnes existuje spousta vědeckých výzkumů vztahujících se na různá historická období, které stereotypní představy o rozdělení rolí mužů a žen vyvracejí.

Jestli dobře rozumím, tak vám inscenace nevadí proto, že někdo říká svůj názor někde mimo vás, ale proto, že je inscenace uváděna na festivalu komunity, již jste tu všichni součástí?

Všichni: Ano.

pokračování na str. 14

Jak tohle komunikovat se zastánci opačného názorového spektra? Nám to připadá samozřejmé, ale jak to formulovat pro někoho, komu to samozřejmě není? Kdo má jiné vidění světa?

K: Je naprosto legitimní, že to je pro někoho správné. My to nikomu nemůžeme brát, když v tom vyrůstli. Jak to řešit, jak to otvírat, to nevím. Ale myslím si, že se na to snaží přijít spousta lidí. Je to o hledání.

Co vám vadí na stereotypním zobrazování mužů a žen?

K: Zprv je to urážlivé, zadruhé je to diskriminující v tom smyslu, že to jednomu pohlaví zakazuje nějaký soubor činností nebo vlastností. Příkazuje nám to vypadat nějak a chovat se nějak jen proto, že jsme žena nebo muž.

Jak jste koncipovali váš protest?

R: Docela jsme nad tím přemýšleli. Sešli jsme se kvůli tomu ve foyer a diskutovali jsme nad tím, jakým způsobem to uděláme, aby to nevyznělo, že se snažíme někoho napadnout. Nechtěli jsme, aby došlo k oboustrannému útoku.

K: Nechtěli jsme je nijak diskreditovat.

R: Chtěli jsme dát najevo jim, ale i těm lidem, že to nemusí být správná cesta a že ne všichni to cítí jako oni. Připadá mi, že to uráželo úplně všechny. I ty herce.

P: I mezi námi probíhala diskuze, co je ještě v pořádku. Někdo říkal: pojďme náš názor nějak zvidi-

telnit, je tu spousta dalších lidí, která s tím může souznít, a nechceme, aby to bylo opomenuto.

R: Taky jsme řešili, abychom nevypadali jako součást toho představení.

K: Oni si to stejně někteří lidi potom mysleli. Což je zajímavé, protože možná měli stejné očekávání jako my, že to přece nemůže být myšleno vážně. Zvažovali jsme variantu, že proběhneme na pódiu, ale přišlo nám to příliš agresivní. Vylepování plakátů nám naopak přišlo nedostatečné. Takže jsme zvolili variantu, že přejdeme v klidu s transparenty před první řadou a půjdeme s tím čekat ven, abychom případně nikoho neobtěžovali.

Takže jste nakonec stáli naproti divadlu, ze kterého vycházel zbytek publika. Na koho jste tím primárně mířili?

R: Mířili jsme v podstatě na všechny, kdo na tom představení byli. Na aktéry i na diváky. Pokud s námi někteří diváci souzněli, což se dělo, tak za námi přišli a děkovali nám. Několik si stouplu za námi s tím, že nás chtějí podpořit, což bylo krásné, jsme za to rádi. Bylo dobré, že jsme byli trochu dál od vchodu a viděli jsme vycházet i herce. Někteří za námi přišli. A bizarní bylo, že někteří s námi v podstatě souhlasili.

P: Souhlasili se nedá říct.

I: Jedni, kteří procházeli, říkali: „My s vámi sice souhlasíme, ale máme pevně daný scénář.“

K: A to už je jiná otázka.

P: Byli jsme dost zaskočení reakcemi publika už

během představení, takže to bylo hodně adresováno jim.

I: Chtěli jsme nějakou nenásilnou formou nastavit zrcadlo.

K: Já jsem tam měla i potřebu zasáhnout lidi a podnítit jejich myšlení, že existují i jiný úhly pohledu na tuhle problematiku. Aby si to vzali domů, aby nemluvili jenom o tý inscenaci, ale aby si vzali domů i tenhle názor. Aby věděli, že i to může být cesta. Možná je to utopická vize, ale máme ohlasy, že to vzbuzovalo debaty v kavárnách o tom, co se stalo a proč vlastně se tohle děje. Proč to někomu vadí, kolik tam bylo ironie, co jsme na jevišti viděli jinak. Můj cíl byl také otevřít debatu.

D: Strašně krásné bylo, že kolem nás procházela nějaká maminka s dcerou a já ji slyšel říkat: „Víš, to je o tom, že princezny nemusí být jenom hezký a že je v pohodě, když nějaká princezna není krásná jako obrázek.“ To mě strašně dojalo, právě jsem si na to vzpomněl. Vlastně nevím, jestli vycházely z divadla, ale myslím, že reagovaly na nás.

Půjdete diskutovat o inscenaci na PC nebo Klub rváčů?

Všichni: Ano, chystáme se. Těšíme se na to.

Na konec se chci zeptat – kde jste tak rychle vzali kartony?

D: Tady všude okolo – jeden byl ve foyer Čapkáče, jeden v infocentru, nebyl to vůbec problém.

Dobře. Děkuju za rozhovor.

Johana Jurášová

Soubor zvolil
notoricky
známou situační
komedii...

... očistil ji o tu
komediální
rovinu...

... a rezignoval
na vytváření
situací...

... jestli to tedy
byla skutečně
ona.

STÍNOVÝ CLUB #06

Humans of Hronov

Míla, Rakovník (poosmé)

Co děláš v normálním životě?

Jsem učitelkou kytary, momentálně studuju fonetiku a moc si to užívám. Taky ráda lezu po skalách.

Co je pro tebe Hronov?

Tábor pro dospělé. Poněvadž se sem těším jako malý děčko po celý rok, až tu zase na týden budu moct být. Pro mě je to událost, prostřednictvím níž můžu na chvíli utéct od reality.

Co je ti na Hronově záhadou?

Aktuálně jak jsem byla schopná kalit předchozí roky do čtyř do rána a fungovat na semináři, zatímco letos nepiji a s energií jsem úplně nastejno. Jak to ty mladý lidi dělají?

Co bys byla, kdybys byla seminář?

Seminář volného myšlení, nebo improvizace. Hlavně moc neřešit věci, nepřemýšlet a neposrat se z chyb.

Co nemáš ráda v divadle?

Když je představení delší, než musí být. Ani mi nevádí, když je to divný a bizarní, ale nesnesu zbytečně natahování.

Host do PC

Zítřejším (pátečním) hostem Problémového klubu bude herec a improvizátor Nikola Orozovič. Společně s Ludkem Horkým, Ivo Kristiánem Kubákem, Jitkou Šotkovskou a Alenou Zemančíkovou se na viděnou těší od 14 hodin v malém sále Jiráskova divadla.

Win-vin

Drazí vínem podepření přátelé, festival se již dávno přelil do své druhé poloviny a my, nádoby empatie, jsme přelítí s ním. Vy víte, že účelem naší samozvané (ano, útratu za nás nikdo nezaplátí) degustační guerilly je vaše dobro. Snažíme se předepít okamžikům, kdy se z festivalového publika stává publikum. Přesto se musíme přiznat, že jistá senzacechtivost k žurnalistice tohoto žánru prostě patří. Nechceme ale být jen youtuber, co kvůli sledovanosti vypije lučavku královskou a pak trousí šířavé komentáře. My chceme taky senzaci pozitivní! My se chceme nechat vystřelit z kecek mokem nadpozemských kvalit a valit! Do divadla. Sirény tohoto příslibu nás po loňském úspěchu vábily do Čapkáce. Kdy jindy než první středu v měsíci.

Svatovavřínecké rosé, 2 dcl za 58 Kč

Rulandské šedé, 2 dcl za 58 Kč

Barva a konzistence: Rosé je nepřekvapivě růžové, s oranžovými tóny řekněme starorůžové. Co se týká viskozity, chvíli na skle a naskle. Rulanda se zdrží víc a se stékáním nespěchá.

Vůně: Rulandské se nechá dost prosit a pak pusť trochu pomela. No není to k pomelování? Ten zášleh marihuany jsme si asi vymysleli, ostatně stejně nevíme, jak marihuana voní, protože jsme se s ní nikdy nesešli. Roséčko ochotněji nabídne kompotované jahody a závan vlašských ořechů.

Chut: Rulandské? Cokoliv, co o něm může být napsáno, je přehnané. Rosé – štavnaté třešně chrupky i s peckou. Je to taková fortifikovaná voda se šťávou. Ale co, duše po ní lihne a vůbec to není nepřijemné.

Verdikt: Sirény, též ochechule či mořské krávy, jsou příbuzní chobotnatců (Wikipedia.org).

Jak to formulovala zasloužilá členka naší degustační skupiny: „Mám k tomu vztah, jako k té inscenaci v Sokolovně, stačí mi, že to nebolí.“ Jako jo, díky něčemu takovému půlka žen přežije mateřskou. Ve světě plném sebeпоškození jsou to zřejmě ideální výrobky, něco jako silikonový krumpáč nebo dětská trhavina.

Jan Duchek

Uvažujme déle a více: díl VI.

Johy a Míla doufají, že publikované otázky jsou vše přijímány a podněcují vás k ústavnému přemýšlení. Vzhledem k tomu, že ve většině případů se na Hronově setkáváme s činoherním divadlem, tedy mluveným slovem, je na místě si položit dotaz spojený s textovou složkou.

15

čtvrtek 8. 8. 2024

6. Jak velkou roli v představení hrál mluvený text?

PROGRAM

Čtvrtek 8. 8. 2024

HLAVNÍ PROGRAM

14:00 (B, D)

Malý sál Jiráskova divadla 120´
PC – Problémový klub

17:00 (A) a 19:30 a 22:15 (B)

Sál Josefa Čapka 50´
Antonín Puchmajer D. S., Praha
Sklizeň

15:00 (C) a 20:30 (D)

Jiráskovo divadlo 80´
Divadlo DRAK, Hradec Králové
Antigona

16:30 (D) a 20:00 (C)

Sokolovna 120´ (P)
Divadlo SoLiTEater, Praha
Strážci Tádž Mahalu

14:00 (C) a 16:45 a 19:00 (D)

Zimní stadion 20´
Loutková scéna Radost, Strakonice
Strávíš to, Otýlie?

22:00

Malý sál Jiráskova divadla 120´
KDR – Klub divadelních rváčů

DOPROVODNÝ PROGRAM

12:45–14:00

náměstí Čs. armády
Festivalové minuty a vítání divadelních souborů

14:00–14:30

náměstí Čs. armády
SLAM POETRY SHOW

15:00–15:45

park A. Jiráska – velká stage
divadlo b
Pavouk Čenda

16:00–16:40

park A. Jiráska – malá stage
Divadlo Milana Štastného
Neposlušná kůzlátka

17:00–18:00

park A. Jiráska – velká stage
Kohout plaší smrt
Koncert – punk, ska, reggae a pop

17:30–19:30

Knihovna E. Hostovského
Sigismund Ludvík Bouška
Komentované pásmo z literární tvorby S. Boušky

18:00–18:40

park A. Jiráska – malá stage
Ľupčianske netradičné divadlo LUNETRDLO
Minikomédie

19:30–20:00

park A. Jiráska – malá stage
SLAM POETRY SHOW

20:15–21:15

park A. Jiráska – velká stage
Vilém Čok a Bypass
Koncert – rock

21:30–22:30

park A. Jiráska – malá stage
Hackatón
Koncert – folk

23:00–00:00

park A. Jiráska – velká stage
Maniac
Koncert – dance music-rock

CDS NÁCHOD

GAMECHANGER

Vybavíte si divadelní zážitek, po kterém jste změnilí své chování v osobním životě?

Před více než dvaceti lety jsme byli začínající divadlo. Měla jsem třináctiletého syna a brala ho všude s sebou. I na Hronov. Dětské semináře tehdy nebyly a na Triton byl malý. Nebavilo ho to. Jednou jsme přišli myslím do Jiráskova divadla. Na scéně ležela obří pyramida z novinových koulí. Bylo už po začátku a dost dlouho se nic nedělo. Pak začal někdo z prvních řad ty koule z jeviště brát a házet do publika. Začala koulovačka. Nejdříve jen jednotlivci, za chvíli házel každý. Všichni zlobili proti všem, balkony, přízemí, řev, anarchie v divadle. Syna to konečně začalo bavit.

Chvilí trvalo, než si publikum v zápalu boje všimlo, že na druhé straně se už taky něco děje. Z té hromady na scéně začali vylézat kluci. Kluci, kterých

bychom se na ulici asi nejspíš lekli. Zlobiví kluci z pastáku. Kromě toho neuvěřitelného začátku předvedli drsnou, upřímnou výpověď svých pocitů, křivd, snů, průšvihů i talentů, které u nich nikdo nečekal. Skupinka teenagerů o málo starších než můj syn nás všechny dostala. Tleskalo se ve stoje, brečela většina publika. Jejich vychovatel, který dal inscenaci s nimi dohromady, vysvětloval, jak těmhle problémovým teenagerům, většinou bez rodin, pomohlo, že se jim najednou začalo tleskat, že je někdo bere vážně, vidí a slyší.

A tak jsem tehdy dala do místních novin text o tomto zážitku a nabídka: Máte doma problematického teenagera? Tleskejte mu a nebo ho dejte k nám do divadla. Do svého dospěláckého souboru jsme vyfasovali k mému synovi ještě jednoho hyperaktivního kluka. Tři roky všude překážel, byl nebezpečný sobě i okolí, vše chtěl vědět, řešit a umět, všichni z něj šileli a půlka souboru ho (nebo mne) chtěla zabít. A o to víc ho potlesk v divadle bavil. A syna to začalo bavit s ním. Angažoval

se v technice a pár let nám to vše zvučil a svítil. Hyperaktivní kluk se naučil na flétnu, klarinet, saxofon a další nástroje, rozjel s námi hudební sekci divadla, založil pár kapel.

Když se před třemi lety naskytl investiční příležitost rozšířit náš kulturák v Radotíně komunitním centrem, kavárnou, zkušou a bylo tam ještě trochu místa, naplánovali jsme tam i dům na půl cesty. To je místo, kam můžou jít bydlet ti, co v osmnácti musí opustit dětský domov. Moc jsem se těšila, jak budeme těmto dětem s těžkým osudem konečně tleskat. Úplně jsem to viděla, jak budou nadšení v tak kulturním prostředí, jak budou chodit do dramaťáku, na naše divadla, koncerty, budou hrát na piano v komunitní kavárně, budou se radost účastnit všeho, hrát v divadle utlačovaných, pomáhat v komunitní kavárně a třeba je i zaměstnáme. Dům jsme vybudovali a dětem nabízáme šanci na změnu jejich životního příběhu.

Dana Radová

Zpravodaj 94. Jiráskova Hronova 2024

Vydává organizační štáb.

Redakce: Michal Zahálka (šéfredaktor), Jan Duchek, Milan Hábl, Radmila Hrdinová, Johana Jurášová, Lukáš Křížek, Kateřina Prášilová, Jana Soprová, Honza Švácha (redakce), Ivo Mičkal (foto), Michal Drtina (grafika a zlom).

Jazykovou korekturou prošlo při poslechu Nadi Urbánkové – a to věc je zláááá.

Stránky festivalu: www.jiraskuvhronov.eu **E-mail:** JHZpravodaj@gmail.com